

Dodatek k zbirki orodij »Vizija šole« – Za motivirano sodelovanje na področju podnebne nevtralnosti

(BEACON – Premostitev evropskih in lokalnih podnebnih ukrepov)

Ta dokument vsebuje uporabne vpoglede in spoznanja o tem, kako v šolah izvajati delavnice o viziji, da si zamislijo lastno podnebno nevtralno šolo in kako izvajati podnebne ukrepe za ta cilj.

Našli boste spoznanja, nasvete, navdih in zapiske iz pilotnega projekta »KlimaVisionen – Poti do podnebno nevtralne šole v Berlinu«, ki se je začel julija 2021 v Berlinu v Nemčiji. V okviru projekta so bile izvedene delavnice vizije in podnebne akcije na štiridesetih sodelujočih šolah različnih vrst šol (osnovne šole, srednje šole, visoke šole itd.).

Poleg tega so na voljo materiali za olajšanje vaše lastne delavnice vizije in načrtovanja podnebnih ukrepov:

Dodatek I – Ikone za tiskanje vašega podnebnega načrta

Dodatek II – Delovni list "Uresničujemo našo idejo za varstvo podnebja"

Spoznanja, nasveti, navdih in opombe iz pilotnega projekta »KlimaVisionen«, Berlin, Nemčija

Udeleženci delavnice:

- Delavnica vizije je bolj bogata, **če v procesu sodeluje veliko različnih akterjev šolske skupnosti**. Nato se združi več različnih pogledov in o njih je mogoče razpravljati, kar naredi rezultate bolj celostne in olajša proces, v katerem različni šolski akterji začnejo komunicirati in delati skupaj za skupne cilje. Različni akterji lahko predstavljajo različne šolske skupine, kot so učenci različnih starosti, učitelji in drugo učno osebje, vodstvo ustanove, vodstvo šole, osebje šolske menze, starši ali člani pozitivnega kluba.
- Sodelovanje vodstva šole lahko olajša utemeljitev podnebnih ukrepov (saj je vodstvo šole pomagalo razviti vizijo).

Čas:

- Če bo delavnica potekala v osnovni šoli z zelo majhnimi otroki, je koristno, da je delavnica kratka in raje dodate eno ali dve uri drug dan samo z učitelji. V tem času lahko učenci z risbami polepšajo popotnico.
- Pomembno je imeti dovolj časa za razpravo in razvrščanje idej. To daje udeležencem boljši občutek, da so nekaj dosegli in da so del vizije.

Izvedba:

Oglejte si naslednji dodatni modul, ki je nastavljen po fazi OBLIKOVANJA vaše vizualne delavnice.

IZVEDBA

(po modulu DESIGN -OBLIKOVANJE)

Enostavno kombiniranje z: 3D/E, 5B

Kategorija metode: čustvena, kognitivna

Proračun: dvisno od materiala, ki ga že imate, 5-10€

Čas: 60-70 minut

Maksimalno število udeležencev: 20-30

Rezultat metode: razvrščene ideje na časovnici, poznavanje naslednjih korakov za podnebne ukrepe in kako se organizirati.

Materiali:

- Velika rola papirja (1x3m)
- Pisane lepilne pike
- Pisala i moderacijske kartice za ideje
- Kartice z leti/časi (takoj, to šolsko leto, naslednje šolsko leto, pozneje)
- Ikone za zmanjšanje besedila na zemljevidu

Priprava: V modulu 5 morajo biti ideje že zapisane na karticah za moderiranje, da lahko z njimi delate na časovnici. Koristno je pripraviti nekaj zamisli o tem, kako bi lahko izgledalo sodelovanje med različnimi razredi, učitelji ali drugimi akterji šole, npr. ali obstaja skupen komunikacijski kanal, ki bi ga lahko uporabili ali udeleženi v praksi? Kdaj in kje bi lahko potekala občasna srečanja? Ali obstajajo predlogi, ki bi lahko poenostavili organizacijo podnebnih ukrepov? Za to priporočamo, da so prisotni ljudje, ki imajo moč odločanja.

Rola papirja predstavlja časovnico, začenši od zdaj do naslednjih 5-10 let. Koristno je uporabiti šolska leta kot časovno enoto. Vsaka od majhnih skupin, v kateri so predhodno razpravljali o različnih področjih delovanja, naj bo v veliki skupini odgovorna za eno področje delovanja in ga predstavi.

Vsaka skupina bi morala že razviti prvo predstavo o prednostnih nalogah in razvrstitvi na časovnici. To pomeni, da pregledajo svoje ideje, jih združijo v skupine in razvrstijo enake ideje.

Postavitev prostora: velika samostojna miza za rolo papirja, stoli v krogu okoli mize.

Potencialni izzivi: Če je razprava predolga, bo moderator morda moral končati razpravo o določenem področju delovanja na določeni točki, da bi lahko govoril o vseh področjih ukrepanja. Če je idej veliko, se lahko pregled hitro izgubi in načrt se zdi preobremenjen – v tem primeru bi moral moderator povzeti najpomembnejše točke in vrniti pregled. Poleg tega ni vedno lahko slišati vseh perspektiv. Udeležencem sporočite, da se razprava ne sme osredotočiti na podrobnosti in prepoznavanje vseh možnih težav, temveč na nekaj glavnih vprašanj, kar olajša doseganje rezultatov (Vodilna vprašanja: Ali ta ukrep zmanjšuje emisije toplogrednih plinov? Ali lahko poveča ozaveščenost? Ali smo kot šolska skupnost vidi to kot del naše podnebno nevtralne šole? Ali želimo dati prednost temu ali čemu drugemu?).

Opis in navodila:

Izhodišče: Udeleženci so svoje ideje za podnebno nevtralno prihodnost/šolo že zbrali v Modulu 5. Zdaj so ideje obravnavane glede na tematska področja, nato pa so razvrščene po pomembnosti in vključena je časovna dimenzija. Ta korak naj že pripravi izvajalec delavnice vida, npr. združevanje idej. Na koncu se ustvari jasna skupna vizija vseh udeležencev s konkretnimi idejami za prve korake

1. del: Predstavitev in razvrščanje

Skupine postavijo svoje ideje na časovnico. Udeleženci stojijo okoli časovnice in si ogledujejo različne ideje – vsako področje dejavnosti je predstavljeno z eno barvo. Vsaka skupina na kratko predstavi vizijo enega področja delovanja. To naj ne traja dlje kot pet minut (ena minuta na skupino). Potem se začne pravo timsko delo. Udeleženci lahko potiskajo različne ideje naprej in nazaj, jih dodajajo, črtajo kot neuporabne (dovolj, da postanejo podnebno nevtralne) in dobijo občutek skupne vizije.

2. del: Postavitev prioritete

Vsak udeleženec prejme pet lepilnih pik. V naslednjih 5 minutah se lahko odločijo, katere ideje se jim osebno zdijo najpomembnejše pri tem, da postanejo podnebno nevtralni, ali pa izberejo ideje, ki so jim najbolj všeč in želijo ukrepati. Vseh pet lepilnih pik je lahko na eni ideji ali na različnih idejih, izbirate vi.

Nato se o tem pogovorite na celotnem plenumu: To so ideje, o katerih je bilo največ glasovanj. Ali to pomeni, da bi jih želeli postaviti prej na časovnico? Uporabite te zamisli kot izhodišče za porazdelitev odgovornosti.

3 del: Kako nadaljevati in določiti cilj

Tukaj je najpomembnejša točka celotne delavnice: Kaj se zgodi potem? Kako postanemo aktivni? Kako našo vizijo pretvorimo v resnično ukrepanje in konkretne prihranke toplogrednih plinov??

Najprej je treba na kratko pojasniti glavne odgovornosti, da načrt ne ostane samo na papirju. V idealnem primeru so odgovornosti porazdeljene na čim več ramen.

Tukaj je nekaj vodilnih vprašanj:

- Kdaj je naslednji sestanek?
- Kdo bo prisoten?
- Kdo pošlje vabilo na sestanek?
- Se kdo čuti odgovornega za določena področja in ideje?

- Ali lahko načrt in podnebne ukrepe strukturno zasidramo v vsakdanje šolsko življenje? (Npr. prek podnebnega sveta/podnebnega predstavnika v vsakem razrednem sistemu vzporedno z razrednim predstaviškim sistemom, preko delovne skupine, preko izbirnega predmeta, ...)
- Kdo nam lahko pomaga)
- Kako mobilizirati druge?
- Na kaj je treba biti zdaj pozoren?

Nato se lahko nekatere ideje opredelijo v skupinskem in partnerskem delu. To pomeni organiziranje skupin, v katerih vsaka podrobneje razmišlja o eni ideji: vsaka skupina naj najprej izbere samo eno idejo, ki se ji zdi najpomembnejša. Delovni list v prilogi bo udeležencem v pomoč, če ne vedo, kje začeti.

Glej Dodatek I: Pomožni dokument za podrobnejši razvoj prvih dejavnosti.

Načrt :

- Dogovorite se o najpomembnejših točkah, da ne boste preobremenjeni z vsemi opravili
 - Ne izberite preveč točk in idej za začetek takoj na začetku projekta – bolje imeti samo eno ali dve, ki bosta dejansko izvedeni, kot deset, ki jih ni mogoče izvesti zaradi časovne stiske.
 - Porazdelite opravila na čim več ramen – razdelite nekaj odgovornosti že znotraj delavnice vida. Na vaši šoli je veliko učencev – naloge naj se ne držijo učiteljev, ampak se lahko tudi učenci aktivirajo.
 - Če sodelavcev ni tako enostavno motivirati, lahko majhne konkretne naloge zapišemo tudi na listke in jih razdelimo. Temu se je pogosto lažje posvetiti kot prevzeti odgovornost za celotno področje. Poleg tega lahko posamezne naloge vključimo tudi v šolski pouk (npr. pri politiki ali umetnosti). Na ta način se lahko počutijo nagovorjene tudi učitelji, ki se na prvi pogled ne vidijo kot »odgovorni« za podnebno vzgojo. Predstavite in nadalje razpravljajte o rezultatih delavnice o viziji / vašem Načrtu na občasnih šolskih konferencah učiteljskega osebja in izvoljenih predstavnikov učencev šole. Tako lahko spremljate svoj napredek in sporočate potrebe.
- ➔ Konkretna naloga so lahko na primer: raziskava ponudnikov zelene energije; povpraševanje pri vodstvu objekta, ali je možno izklopiti ogrevanje ponoči/med vikendi in počitnicami; kako poteka financiranje obnove šol na ravni okrožja in na katere politike se moramo za to obrniti itd.

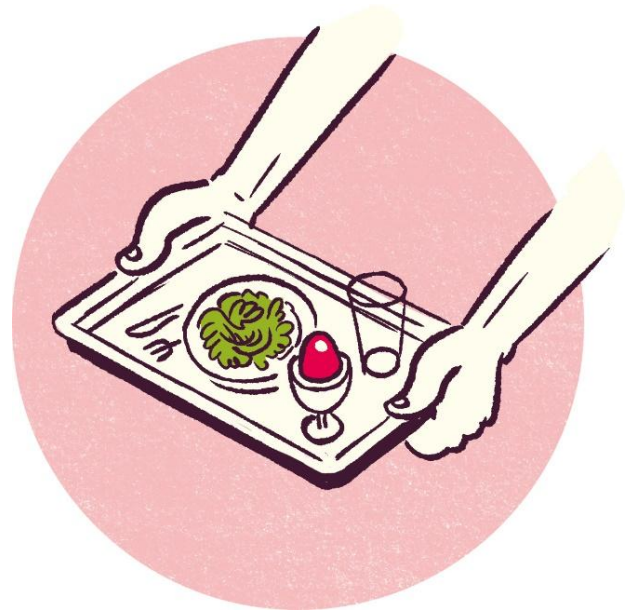
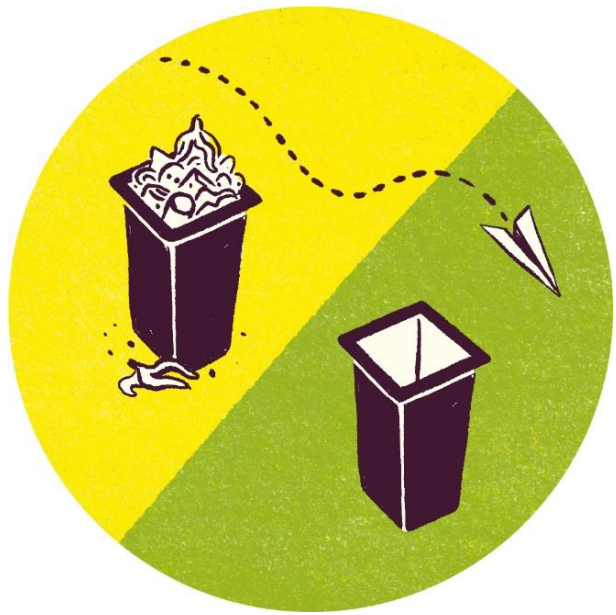
Za pravilno ukrepanje vedno upoštevajte najpomembnejšo točko:

Dogovorite se za datum naslednjega srečanja podnebne skupine!

Dodatek I – Ikone za tiskanje vašega Podnebnega Načrta

Na koncu delavnice lahko uporabite naslednje ikone, da okrasite časovnico/načrt in jo naredite privlačnejšo za učence.

DODATEK II – Uresničujemo našo idejo za zaščito podnebja
Podnebni akcijski načrt

Ime, Razred:	
Naslov: (Kako želimo imenovati naš projekt?)	Današnji datum:
Datum uresničitve projekta: (do kdaj naj bo projekt v celoti izveden?)	
Cilj: (Kaj je konkreten cilj naše ideje? Kaj bi se moralo skozi naš projekt spremeniti? Kako naš projekt prispeva k varčevanju s toplogrednimi plini in izboljšanju varstva podnebja?)	
Ciljna skupina: (Koga želimo informirati na naši šoli? Koliko je stara ciljna skupina? Kakšne interese imajo? Kako bi lahko ciljni skupini koristila naša ideja?)	
Kako lahko dosežemo ciljno skupino? (Kako pridobiti ciljno skupino, da sodeluje pri našem projektu? Kako jo lahko navdušimo nad našo idejo? Kaj potrebuje naša ideja, da jo ciljna skupina zazna kot privlačno?)	

Kaj konkretno želimo narediti? (Kateri so posamezni koraki, ki jih je treba narediti, da lahko uresničimo cilj? Katere mejnike si postavljamo? Po želji se lahko izdelata tudi časovnica)

Notranji sodelavci: (Kdo na šoli nas lahko podpira in pri čem nas lahko podpre posamezna skupina, tj. katere naloge bi lahko prevzeli? Kakšni so argumenti za to, da nas podpirajo? Na primer: drugi učenci, učitelji ali starši, oskrbniki).

Zunanji sodelavci: (Kdo izven šole nam lahko pomaga? In s čim nam lahko pomaga? Npr.: druge organizacije, ki se ukvarjajo z varstvom okolja, prehrano, sončno energijo itd. ali okrožni urad zaradi potrebnih dovoljenj, ker nekaj mora sprememba v politiki).

Katere so ovire, ki nam otežujejo uresničitev ideje/projekta?
(Npr. financije)

Kako lahko premagamo te ovire?
(Kaj bi bilo treba spremeniti, da bi projekt lahko izvedli?)

Katere materiale/sredstva potrebujemo za izvedbo ideje?

Katere točke so še odprte? Kakšna vprašanja imamo za nadaljevanje dela na ideji?

Kakšen je konkreten naslednji korak? Kakšna je naslednja naloga, ki jo bomo naredili? Kdo je odgovoren za to?